

Spoznaja Allaha

Hatib: Halid ibn Ali el-Gamidi

2. šaban 1438. po Hidžri / 28. april 2017.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka je na njega, njegove ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana mir i blagoslov.

Bojte se Allaha i znajte da se bogobojazni ne boje budućnosti i ne tuguju za prošlošću, jer su spoznali Allaha istinskom spoznajom, i zaposlili su svoje duše postizanjem Njegovog zadovoljstva i onim što će im koristiti u sadašnjosti i budućnosti. Uzvišeni kaže: “I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali, za njih su dobre vijesti i na ovome i na onome svijetu – Allahove riječi niko ne može izmijeniti – to će, zaista, velik uspjeh biti.” (Junus, 62–64)

U Allaha su dva dženneta: dunjalučki džennet, koji je sredstvo i put ka onom drugom vječnom Džennetu, prostranom kao nebesa i Zemlja.

Mnogi ljudi napustili su ovaj svijet a da nisu osjetili slast dunjalučkog dženneta, nisu ga vidjeli ni upoznali, zbog čega su njihove duše “presahle” i podivljale, srca prekrilo crnilo, a strasti i sumnje preplavile njihovo biće.

Dunjalučki džennet je spoznaja Allaha i vezivanje srca za Njega. Istinska i živa spoznaja je zaista džennet, i to koji džennet!? Ko osjeti njenu slast i užitek, i napije se s njenog izvora, nikada je neće napustiti i neće tražiti zamjenu za nju. Ona je prijatelj vjernika, radost muvehhida – istinskih Allahovih robova i užitek iskrenih. Koliko god

ljudi tražili slast, sreću i smiraj, neće ih naći, istinski i trajno, osim u spoznaji Allaha, džellešanuhu, prijateljstvu s Njim, osjećaju Njegove blizine i sveprisutnosti, koji će čovjekovo srce ispuniti radošću, srećom, zadovoljstvom, i uzdići ga na stepen obožavanja Allaha kao da Ga vidi, a kada to postigne, Allah, džellešanuhu, će biti uho kojim sluša, oko kojim vidi, ruka kojom hvata i noga kojom hodi. Možemo li zamisliti kakav je to život i kakvu sreću osjeća onaj koji je postigao ovaj stepen imana, spoznaje i dobročinstva?

O vjernici! Spoznaja Allaha, džellešanuhu, vrata su “veličanstvenog tevhida” i manifest “najčvršće veze”. U čijem se srcu učvrsti ova spoznaja i ko spozna Allaha, džellešanuhu, po Njegovim imenima, svojstvima, apsolutnoj vlasti i savršenim djelima, njegovo srce obasjat će svjetlost tevhida, obožavat će samo Njega, tražit će samo od Njega i sve svoje ibadete usmjerit će Njemu, Jedinom, i nikom drugom. Iskreno obožavanje Allaha, džellešanuhu, nemoguće je ostvariti bez spoznaje Allaha, džellešanuhu. Kur’anski metod u utemeljenju tevhidul-uluhijeta – Božijeg apsolutnog prava na obožavanje temelji se na navođenju dokaza iz domena spoznaje Njegovog bića, lijepih imena i savršenih svojstava, koji potvrđuju Božiji uluhijet i nameću ga kao nepobitnu istinu, kao što to sugerišu riječi Uzvišenog: “To vam je Allah, Gospodar vaš, nema drugog boga osim Njega, Stvoritelja svega; zato se Njemu klanjajte; On nad svim bdi!” (El-En’am, 102), i kao što na to upućuju ajeti iz sure En-Neml, u kojima Allah, džellešanuhu, prvo pobraja Svoje blagodati, naglašava savršenstvo Svog stvaranja, a zatim pita: “Zar pored Allaha postoji drugi bog?” (En-Neml, 60).

Uzvišeni, također, kaže: “Gospodar vaš je Allah, Koji je nebesa i Zemlju za šest vremenskih razdoblja stvorio, a onda se iznad Arša uzvisio. Niko se neće moći zauzimati ni za koga bez dopuštenja Njegovog. Eto, to vam je Allah, Gospodar vaš, pa se Njemu klanjajte! Zašto ne razmislite?” (Junus, 3). Mnogo je ajeta sa ovim značenjem.

Ispunjenost srca spoznajom Allaha, džellešanuhu, i Njegovim iskrenim obožavanjem, potiskuje iz njega pokvarenost, bolest i oholost, čisti i uzdiže duše i učvršćuje u njima značenja iskrene vjere i istine dubokog ubjeđenja, oslonca na Allaha, džellešanuhu, iskrenosti i istinoljubivosti.

Ovako osnaženo i nadahnuto srce osviće i omrkava u užitku, kojem nema ravnog, s punim povjerenjem u Gospodara, neovisno sa svojim Zaštitnikom, jako sa svojim Vlasnikom, zadovoljno Njegovim djelima, sigurno u Njegovu odredbu, spašeno robovanja stvorenjima, zlatnicima i srebrenjacima, prohtjevima duše i ugledu, posvećeno robovanju samo Njemu, Koga je spoznalo i svjesno je da su u Njegovim rukama ključevi svih stvari, On je Neovisni i Njemu pripadaju riznice nebesa i Zemlje.

Tevhid rububijje – vjerovanje u Božiju apsolutnu vlast, stvaranje i upravljanje i tevhid esmai ves-sifat, vjerovanje u Božija lijepa imena i savršene attribute, koji se još zove i tevhidul-ma’rife vel-isbat – tevhid spoznaje i priznanja, osnova je ubjeđenja i vjerovanja, pokretač srca ka Poznavaoцу nevidljivog i Njegovom iskrenom obožavanju, on je “generator” i “pokretač” života duša i njihove ustrajnosti i sreće, i njihov zaštitnik od šejtanskih došaptavanja, devijantnih razmišljanja i ideja.

Zbog toga, Allah, džellešanuhu, voli kod Svojih robova da znaju i posmatraju savršenstvo Njegovog stvaranja i djela, i razmišljaju o Njegovim stvorenjima.

Kur’an je, svojim najvećim dijelom, upravo posvećen upoznavanju ljudi sa njihovim Gospodarom, govoru o Njegovim imenima, atributima, djelima, mudrim propisima, i vezivanju srca za Njega, kako bi prosvijetlio njihove umove i duše Njegovim iskrenim obožavanjem, težnjama i namjerama, dakle tevhidul-uluhijjetom.

Prema tome, ove dvije vrste tevhida, tevhid spoznaje i priznanja i tevhid obožavanja i težnje u uzajamnoj su i uzročno-posljedičnoj vezi, i neodvojivi su jedan od drugog. Ovo je jedini pravi put i ispravan program u odgoju ljudi i njihovom pozivanju, i početna i završna tačka u svakom vjerskom govoru.

Strašno griješe oni koji su ovaj put odgoja, da've i popravljanja ljudskih srca zamijenili filozofijama i razmišljanjima, koje nemaju nikakvog konkretnog učinka, osim što djeluju zbunjujuće i depresivno, ili materijalističkim filozofijama, ili raznim neislamskim i sektaškim parolama.

Kamo sreće da ulema, reformatori i vodeća pera u islamskim medijima i druge važne ličnosti sami uvide veličinu sramote i gubitka u njihovom bavljenju drugostepenim, partikularnim pitanjima i zapostavljanju ovog važnog temelja bez kojeg nema života, čvrstine i spasa srca i razuma, i koji predstavlja najvažniju branu jednog društva od radikalnih i nastranih ideologija, bolesti sumnji i strasti.

Tako mi Allaha, pored Kojeg drugog boga nema, islamski ummet neće popraviti ništa drugo do ispravno poimanje tevhida, vjerovanja u Jednog Boga, snaga Njegove spoznaje i vezivanje srca za Njega, i nisu posrnuli oni koji su posrnuli, skrenuli s Pravog puta i vratili se starim stopama ni zbog čega drugog do slabog znanja o svom Gospodaru i još slabije veze s Njim, što je dovelo do posnuća srca, napuštanja načela i iščeznuća istinskog ubjeđenja iz srca i pred najmanjim iskušenjem, munjom pohlepe ili “mrvicom” dunjalučkog interesa.

Ummete islama, ispravno znanje o Allahu, džellešanuhu, jaka veza s Njim i ispunjenost srca Njegovim veličanjem i strahopoštovanjem izvor su ispravnog poimanja tevhida i njegova osnovna supstanca. A kako i ne bi bio kada je On dostojan svakog spomena, Najuzvišeniji Kome je upućena dova, Najplemenitiji od Koga je traženo, Najmilostiviji u Koga se uzda i Najblagodarniji Koji posjeduje.

Njegove blagodati su neprekidne i ne mogu se pobrojati. U Njega su riznice svake stvari, On daje kako i koliko želi, Njegova ruka je puna dobra, Njegovo dobro ništa ne može umanjiti, dijeli danju i noću. Kada bi se svi ljudi sakupili u jednu dolinu i tražili od Njega, sve dok se ne umore od traženja, to u Njegovom vlasništvu i Njegovim riznicama ne bi umanjilo ni koliko je jedan trun, zato što je On – Vladar, Darežljivi, Slavni, Plemeniti, Neovisni, Prvi i Posljednji, Vidljivi i Nevidljivi, Sveobaviješteni, Onaj Kome je sve potčinjeno, uspostavlja pravdu i uzdiže je, Njegov

zastor je od nūra – svjetlosti, kada bi ga sklonio, odsjaji Njegovog lica spalili bi sve što doseže Njegov pogled. On je utočište nevoljnicima, zaštita onima koji zaštitu traže, sve je obuhvatio Svojim znanjem, u Njega su ključevi svih tajni, samo ih On zna, zna ono što je bilo, što će biti i što nije bilo, i da je bilo, kakvo bi bilo, Njegovom znanju ne može ništa, ni trunčica jedna ni na nebesima ni na Zemlji, izmaći, i ne postoji ništa, ni manje ni veće od toga, a da On ne zna za to. Nema boga osim Allaha! Kako je samo velik i uzvišen On! Njemu pripada apsolutno savršenstvo i ljepota u imenima, svojstvima i djelima. Jedan, Jedini, Mudri Zakonodavac, Svemogući Gospodar, ništa Mu ravno i slično nije, ništa ga Ga ne može umoriti niti nadvisiti. Njemu je sve lahko, do Njega ne dopire ljudska mašta, pogledi i misli, a On dopire do njih, Živi Koji ne umire, Vječni Koji ne spava. On brani da se ravnoteža nebesa i Zemlje poremeti.

Stvorio je stvorenja bez ikakve potrebe za njima i opskrbio ih bez ikakvog opterećenja i teškoće, zatim će ih usmrtiti, a oni to ne mogu spriječiti, zatim će ih oživjeti i sa svakim pojedinačno svesti račun i to Mu je nešto najlakše. On je Vladar, daje vlast kome hoće, iz Svoje dobrote, a uzima je kome hoće, prema pravdi, pred Njim se poginju vratovi, Njegovoj veličini klanjaju se čela, i pred Njegovom snagom uzmiču tirani i silnici. Odgađa kaznu silnicima i pušta ih da, u svom nevjerstvu, lutaju, a kada se osile, i u zlu sve granice pređu, pošalje im bolnu kaznu, od koje se niko od njih ne može spasiti. Uzvišeni kaže: “Kažnjavanje Njegovo je zaista bolno i strašno.” (Hud, 102)

Svaki dan On se nečim zanima, Njegova odredba je konačna i provodi se, niko je ne može spriječiti i niko Njegov sud ne može opozvati, kada nešto odluči, On će to i ispuniti, On nad svakim bdi, šta god uradi, On održava cijeli kosmos, čuva ga, upravlja i brine se o njemu, Svojim znanjem, moći i mudrošću. On je Silni, Blagodarni, Blagi i Milostivi. Okrenuo je Sebi srca Svojih iskrenih robova, i one koji su tlačeni na zemlji milošću je Svojom obasuo. Koliko je samo nevolja otklonio, koliko je zla odbio i koliko je iskušenja i strahota odagnao! Njemu pripada ponos, moć i vlast. Pred Njegovom Uzvišenošću malešna je svaka veličina, pred Njegovom

gordošću sićušan je svaki ponos, pred Njegovom veličinom nestaje svaka druga veličina. Čuje kretanje crnog mrava na crnoj stijeni, i vidi komarca, dok, u tamnoj i mrkloj noći, pruža svoje krilo. Čuje sve one koji Ga dozivaju, i ispunjava potrebe svih koji Ga mole, bez obzira na njihovo mnoštvo, raznovrsnost njihovih molbi i različitost njihovih jezika. Zna ono što kriju i što javno iznose, u svim situacijama, i kada se u ruho svoje umotavaju, On, uistinu, zna misli svačije. On je Allah, Svemogući, Svemoćni, Onaj Koji unizuje i uzvisuje, Koji daje i uskraćuje. Nema tog truda, žrtvovanja i zalaganja kojim je moguće postići ono što je On uskratilo. Koliko je ljudi koji se trude i imaju veliku želju da nešto postignu, ali, u konačnici, ostanu uskraćeni! Nema te slabosti niti barijere koja može spriječiti ono što je On dao. Koliko je slabih i nemoćnih koji uživaju u Njegovoj opskrbi i onome što im je On dodijelio! On je Milostivi, Koji je Svojom milošću obuhvatio sva Svoja stvorenja, Samilosni, Koji je odlikovao Svoje štice i miljenike posebnom milošću: milost koju im On daruje niko ne može uskratiti. S Njegovom milošću, njihovi životi postaju ljepši, gorka iskušenja pretvaraju se u slast, a dunjalučke teškoće i umor u duševni užitek. On je Allah, Koji nema druga, dostojan svake hvale i zahvale, ne možemo Ga pohvaliti onoliko koliko zaslužuje.

Poštovani vjernici! Nema ništa ljepše od govora o Allahu, džellešanuhu, niti ugodnijih i prijatnijih riječi za ljudsku dušu od riječi hvale i zahvale Allahu, džellešanuhu, one liječe duše i usrećuju ih, odagnavaju tugu i strah. Samo Allah zna koliko smo života protratili na “sporednim” putevima, i koliko smo sati protratili u besposlici, i “reklakazala” pričama! Dragi Allahu, koliko smo samo bili nemarni prema Tvom spominjanju i spoznaji Tebe i Tvoje veličine? Koliko smo prilika da budemo s Tobom i osjetimo radost “Tvog društva” i ljepotu takvog života, propustili? Allahovi bliski robovi, i oni koji su druge u dobru pretekli, nisu nas pretekli postom, namazom, sadakom, nego snagom spoznaje i jačinom veze i ljubavi prema Allahu, džellešanuhu, koja se “nastanila” i učvrstila u njihovim srcima, pa su osjetili ono najljepše, najslađe i najugodnije što se može osjetiti na ovom svijetu, i gotovo da su im srca poletjela od

radosti i užitka. Uzvišeni kaže: "O ljudi, klanjajte se Gospodaru svome, Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste se kazne sačuvali." (El-Bekara, 21)

Cijenjeni vjernici! Dvije su vrste spoznaje Allaha, džellešanuhu: prva, spoznaja potvrde i priznanja, koja je zajednička svim ljudima, pa čak i mušricima, idolopkolicima, ali od nje neće imati koristi, jer je to "hladno" i "besplodno" znanje, koje nije polučilo vjerovanje u Jednog Boga – tevhid i nije, njihova srca, iskreno i s ljubavlju, okrenulo ka Allahu, džellešanuhu. Druga vrsta spoznaje je posebna spoznaja, koja ispunjava srce veličanjem i strahopoštovanjem prema Allahu, džellešanuhu, i podstiče ga na tevhid – iskreno vjerovanje, ibadet, ljubav prema Allahu, džellešanuhu, strah i oslonac na Njega. Čovjek sa ovom spoznajom osjeća blizinu svog Stvoritelja i Zaštitnika, boji se samo Njega, nada se samo od Njega, ne ponizuje se osim pred Njim, i njegova jedina briga i preokupacija je Njegovo zadovoljstvo, živi čistim i kreposnim životom, ne žali za onim što je prošlo, i ne raduje se onome što dolazi, ne uznemiravaju ga događaji, ne bacaju u očaj iskušenja i ne obmanjuju ga oni koji ne vjeruju. Rekao je Ibn Redžeb: "Najbolje znanje je znanje o Allahu, a to je znanje o Njegovim imenima, svojstvima i djelima, koje uzrokuje spoznaju Allaha, džellešanuhu, strah, ljubav, veličanje i strahopoštovanje prema Njemu, pokornost, oslonac, zadovoljstvo i zaposlenost srca Njime mimo Njegovih stvorenja."

Čestiti vjernici! Ono što najviše pomaže u spoznaji Allaha, džellešanuhu, uspostavljanju jake veze s Njim i učvršćenju imana i ubjeđenja u srcu jesu tri stvari, oko čijeg su pozitivnog djelovanja na srca složni islamski učenjaci, ukoliko im se ozbiljno pristupi i u njima ustraje, sve dok se ne otvore vrata Božije milosti i odabira. Pjesnik je rekao:

*Ugledaj se na onoga koji strpljivo traži svoju potrebu
i onoga koji strpljivo čeka pred vratima, da mu se otvore.*

Prva stvar je ustrajno promatranje, iščitavanje i razmišljanje o Allahovim ajetima, koji se uče, recitiraju i slušaju, a to su ajeti Kur'ana časnog, koji su jedan od najvažnijih

uzroka postizanja imana, ubjeđenja i spoznaje. Uzvišeni kaže: “Knjiga koju ti objavljujemo blagoslovljena je, da bi oni o riječima njezinim razmislili i da bi oni koji su razumom obdareni pouku primili.” (Sād, 29)

Za ljudsko srce i dušu nema ništa korisnije od učenja Kur’ana, prisutna srca, po tertilu, polahko i razgovijetno poštujući pravila učenja, razmišljajući o njegovim značenjima, pravilno razumijevajući njegove intencije i smjernice.

Druga stvar, ustrajno promatranje i razmišljanje o Božijim vizualnim, kosmičkim ajetima, u nebeskim prostranstvima i na Zemlji, i savršenstvu Njegovog stvaranja, u čovjeku i prirodi, koji u srcu bude čvrsto ubjeđenje, jačaju iman i spoznaju Gospodara.

Ovaj put slijedili su Božiji poslanici i vjerovjesnici, i Njegovi pobožni robovi. Kur’an spominje Ibrahimov, alejhis-salam, pristup u promatranju Allahovih kosmičkih ajeta – dokaza, znamenja i dokazivanju Božije jednoće i prava na obožavanje tim ajetima. Uzvišeni kaže: “I Mi pokazasmo Ibrahimu carstvo nebesa i Zemlje da bi čvrsto vjerovao.” (El-En’am, 75)

Zatim se navodi da je Ibrahim, alejhis-salam, rekao: “Ja okrećem lice svoje, kao pravi vjernik, prema Onome Koji je nebesa i Zemlju stvorio, ja nisam od onih koji Njemu druge ravnim smatraju!” (El-En’am, 79)

Treća stvar je ustrajnost u spominjanju Allaha, džellešanuhu, izgovaranjem riječi tesbiha – subhanallah, tehlila – la ilahe illallah, tekbira – Allahu ekber, tahmida – elhamdulillah i istigfara – estagfirullah, u svakom vremenu, jer to je sigurna tvrđava koja čuva roba od mahana i zala i u njegovom srcu zasađuje ljubav prema Allahu, poslušnost Njemu, iskrenost i svijest o Njegovoj blizini i sveprisutnosti, i jača njegovo tijelo, srce i razum, udahnjuje život i snagu u njegova djela i njegovo tijelo, jer se spominjanjem Allaha oživljavaju srca, duše i tijela, a onaj ko ne spominje Allaha poput je mrtvaca i poput ruševine.

“KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA.” (PREPOROD)

HUTBE

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je neumoran u spominjanju Allaha, džellešanuhu, spominjao Ga je u svim situacijama. Ako čovjek želi Allahovu podršku, pomoć i zaštitu, njegov jezik, uvijek, treba biti “vlažan” od zikra, jer Allah je sa Svojim robom kada Ga on spomene i kada se njegove usne pokreću spominjući Ga. Uzvišeni kaže: “O narode moj, molite Gospodara svoga da vam oprost, i pokajte Mu se, a On će vam slati kišu obilnu i dat će vam još veću snagu, uz onu koju imate, i ne odlazite kao mnogobošci!” (Hud, 52)

Allah, džellešanuhu, spojio je ove tri stvari, kojima se postiže čvrsta spoznaja i ubjeđenje, u riječima: “U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene, za one koji i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. ‘Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri!’ (Alu Imran, 190, 191)

O vjernici, donosite salavate na Allahovog Poslanika, to vam je naredba od Allaha, džellešanuhu, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur’anu, i da nam podari da se okoristimo njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Molim Uzvišenog Allaha da oprost i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On mnogo prašta i milostiv je.

